

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši št. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Lavoslav Novak. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

**Izhaja vsak petek
: ob petih zvečer :**

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje pet-vesto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvo pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Rojaki!

Vojna z Italijo je prisilila na tisoče obmejnih Slovencev, da so morali zapustiti rodno zemljo, domačijo in vse svoje imetje ter se preseliti v tujino. Večina si ni mogla rešiti drugega kot življenje. Ti živijo sedaj v največjem uboštvu in nimajo niti potrebne obleke. Lahko si mislimo žalost teh naših beguncev, zlasti staršev, ki so morali bežati s svojimi še nepreskrbljenimi otroci.

Kar se je dosedaj storilo v pomoč tem nesrečnim ljudem, je sicer že veliko, a ne zadostuje, zlasti ker narašča število beguncev od dne do dne vedno bolj. Treba je, da jim priskočimo vsi z ljubeznijo in požrtvovalnostjo na pomoč. V ta namen se je osnoval poseben pomožni odbor, ki bo imel nalogo skrbeti za slovenske begunce. Slovenci smo požrtvovalno pomagali Poljakom iz tužne Galicije, prav tako in še v večji meri moramo pomagati sedaj slovenskemu narodu, ki ga je zadela ista strašna nesreča.

Podpisani odbor se torej obrača na vse Slovence in Slovane sploh, naj vsakdo kaj žrtvuje za svoje brate na skrajni južni meji. Darove sprejema: „Odbor za pomoč slovenskim beguncem“ v Gorici, Via Ponte Isonzo 28.

V Gorici, dne 24. junija 1915.

Odbor za pomoč slovenskim beguncem
v Gorici, Via Ponte Isonzo 28.

Vojna z Italijo.

Boji na Krnu. Vzhodno od Bovca, Kobarida in Tolmina se dviga obširno pogorje krnsko, ki doseže na najvišjem vrhu, Krnu, višino 2245 m. Pogorje je zelo razorano in ima več vrhov, med katerimi sta se Italijanom posebno važna zdela Kozljak in južno blizu Soče in Tolmina ležeči

Mrzli vrh (1360 metrov.) Ta dva vrhova in vmes ležečo vasico Krn so Italijani zasedli precej v začetku junija. Naši bataljoni so imeli neprenehoma boje s sovražnikom, ki je delal zlasti napade po noči. Naši so Italijane odpodili in postavili baterije na Mrzlem vrhu, ki so sipale ogenj na postojanke italijanske pehote in topništva. Italijani so streljali z velikimi topovi in silno trosili strelivo. Bil je tak dim na obeh straneh, da je solnce otemnelo. Pokali so vmes tudi 21 cm italijanski možnarji. Ko je utihnil grom topov, so se prikazali bataljoni alincev in s klicem „Savoia“ so začeli naskakovati našo črto. Naši fantje, zlasti Slovenci, so izvrstno streljali s topovi in strojnimi puškami. Laško topništvo, stoječe na Kostiljaku, na oni strani Soče, se je moralo pred pritiskom naše brigade umakniti. Tako so trajali boji v vznožju Krna skoro dan za dnevom in so nekoliko odnehali šele 23. junija, ko so Italijani izpoznali, da na tem kraju ne morejo prodreti naše črte in da tudi njihovi izvrstni alpinci našim vojakom niso kos.

Za vsepe naše vojske ob Soči se moramo najbolj zahvaliti delovanju našega topništva. Na goriškem odseku ob Soči je za poveljnika podpolkovnik Rihard Körner pl. Sigringen. Pod njegovim poveljstvom je naša artiljerija mogla zadržati 10kratno italijansko premoč. Važen je bil boj za most pri Gorici. Z baterijo 30.5 cm topov in jednim bataljonom pehote za kritje je šel polkovnik čez most pri Ločniku daleč preč našo infanterijsko fronto in začel obstreljevati kolodvor v Korminu, kamor so ravno došla italijanska ojačenja.

Kralj Viktor Emanuel je prišel na fronto ob Soči. Tu ob Soči so 1., 2., 4., 6. in 7. italijanski zbor in jeden konjeniški zbor. Čete so zbrane iz vseh delov Italije. Pri Plaveh je kralj Viktor Emanuel videl, kako so bili Italijani poraženi.

Iz Gorice se poroča, da je prebivalstvo v kljub italijanskim napadom precej mirno. Gostilne in

kavarne se zapirajo ob 8. uri zvečer, le dve kavarne in nekateri hoteli so odprti do 11. ure. Čuje se po mestu gromenje topov in sikanje granat z desnega brega Soče. Včasih je po ulicah še prav živahno. Primanjkuje pa v Gorici piva in tobaka. Jedno jajce stane 20 vinarjev.

Koliko topov imajo Italijani ob Soči? Ceni se število topov pri Zagraju na 200, pri Podgori na 300 in pri Plaveh na 250.

Poveljnik čet, ki stoje pri Tolminu, je to-le izjavil: „Ni je sile na zemlji, ki bi nas mogla vreči. Svoje postojanke lahko držimo tudi proti desetkratni premoči. Sovražnik že ve, komu je vrgel lahkomišno rokavico in ima povod, da grenko obžaluje svoje izdajalstvo. Ne moremo si predstavljati, kako si Lah more misliti, da bi nasproti naši armadi, ki je utrjena po boju z neprimerno bolj trdim in hrabrim sovražnikom, ki ima na tisoče izkušenj, tudi s premočjo mogel uspeti. Razložek kakovosti ne vzravna le razmerja sil, marveč odločuje celo nam v korist. Ni besede, da bi mogel dovolj svoje vojake pohvaliti. Nobenega napora ni, ki bi jih preplašil. V ozemlju Krna se nahajajo naše postojanke 2000 metrov visoko, ob robih prepadov vodijo le tesne, vrto-glave steze. Kdor hoče iti tja gori, mora imeti srce na pravem mestu. Vkljub temu nam dovažajo živež in strelivo in odvažajo po istih potih ranjence. Ne le z zaupanjem, marveč z gotovostjo pričakujem bodočih velikih dogodkov.“

Boji pri Plaveh.

V „Berliner Tagblattu“ se čita o bojih pri Plaveh tole poročilo: Pri Plaveh je bilo storjeno prav težko in krvavo delo. Tu so postavili Italijani v boj razun brigad iz Ravenne in Forlija tudi 32. brigado iz Specie s 125. in 126. polkom, in v rezervi so imeli še 128. brigado, same Piemontezze iz letnikov 1885—1895. Topov so postavili v boj 250, med njimi mnogo baterij havbic s

PODLISTEK.

Pred 100 leti.

Uradnih razglasov, ki se tičejo vojne, je letos „Gorenjec“ že mnogo prinesel. Naj prinese danes še neko „Oznanilo“ z dne 20. junija 1815., ki ni zanimivo samo zato, ker nam kaže, kakšna je bila uradna slovenščina pred sto leti, marveč tudi zato, ker nas spominja na veliko vojno, ki je tačas divjala po Evropi, in ker pove, kako so nabirali v vojake kranjske fante, da so se šli merit z Lahi, namreč z vojsko Napoleonovega svaka, neapoljskega kralja Murata. Najprej podamo listino po tiskanem izvirniku (ležečem v kranjskem župnem arhivu), potem pa njena pojasnila.

N.^{ro} 6535.

OSNANILO

Zefarskiga kraljeviga zhašniga Poglavarstva na Krajnskem in Blaskim.

Savol tistih, ki le foldafhkimu stanu skrivajo.

Vifoka zefarska dunejska naredivna Oblast je 23. dan prejšnjiga mesza pod zifro 10536 sapovédala v' nalfi desheli per skrivavzih pred foldafhkim stanam ravno tako ravnati, kakor delajo s' takimi po vlih drugih estrajskih deshelah. Tedaj

je vkasala skrivavzam nalfednje fklepe v'lim sploh osnániti.

Pervo: Skrivavze pred pcipifanjam in regrutiranjem naj per ti prizhi, ki jih saglédajo, bersh popadejo, naj li pridejo na fvoj dom kader hohzejo préd al posneji; naj jih kmali v' 24 urah na obrajt blishniga rekrutiranja v' foldate poshlejo, in jih al pod pulho al pa med Furbésen dajo, sa karkolj fo. Tudi ne fmejo nobeniga ne gospodarstva dobiti, ne kako drugazhi kruha flushiti.

Drugo: Kdorkol praviga Possa nima, naj naj ga ne terpijo. Bresposne in take, ki imajo sastárane posse, naj gospojska, ki jih prime, na fvoje fhtevelo v' foldate poshle, de bodo nji salegli, dokler le ta rezh med deshelami porajta.

Po vlih estrajskih deshelah fo té sapovdi davno navadne, pa tudi na Vogerskim je ravno taka navada vpelana, de naj primejo ino v' foldate dajo skrivavze, ki od drugod tje pobégnejo: tedaj naj vlak vé, de v'le vupanje regrutiranju vjiti je prasno, ampak de pobég fhe bol v' foldate pomaga, in ve' drugi stan pobegnemzam sapéra.

Tretjo: Kdorkol bo pa ktirga skrivavza potuhnil, al mu beshat pomagal, bo po zefarski vkasi 1. Kimovza 1788. sahlushil, de pojde v' foldate, zhe je sa to, zhe pa ne, bo na fvojimu shivotu pokoro zhutil in terpel.

Zheterto: Gospojske in Kantoni naj le tanko ravnajo po tih beledah, naj opravijo fvojo flushbo proti najdenim skrivavzam, zhe ne jih zhaka ojsier odgovor.

Vlak opultik v' tih rezheh jim pokorilo na glavo nakopá.

Tudi fo v'le oblasti dolshne fi v'le persadéti, kar véjo in snajo, de skrivavze najdejo in v' pest dobijo.

Od tistiga dneva, ki bode to osnanilo oklizano, zazhnejo imeti fvojo zélo mozh v'le tukaj

osnanjene pokorila, in de skrivavzi ne morejo ne kmetvati ne febi kaziga drugja kruha flushiti.

To osnanimo in skrivavze fvarimo fvoje fhkode le varati; oblasti pa in gospojske, de naj tanko dopoljno te beféde.

Lublana 20. Roshnizveta 1815.

Franz Saveri od Fradenek,

namesten Poglavar.

Rajmund Graf Auersberg,
poglavarski fvetvaliz.

Kaj pomenijo v naslovu „oznanila“ besede: C. kr. časno poglavarstvo na Kranjskem in Blaskem?

Napoleonova Ilirija ni kar naenkrat izginila s sveta. Še leta potem, ko je Ilirija po pariškem miru postala avstrijska, je francoska združitev naših dežel tako ugajala avstrijski vladi, da se je ta organizacija le polagoma razdruževala in da še dandanes dobiva nekoliko odmeva v velikem cesarjevem naslovu. L. 1815. je bil s Kranjsko še upravno združen zapadni del Koroške, namreč okolica Beljaka (Blaško). Poglavar Kranjskega in Beljaškega je bival v Ljubljani. Predsednik deželne vlade ali provizoričnega gubernija („časnega poglavarstva“) Franc pl. Fradenek se je l. 1815. imenoval prezidijalni upravitelj urada ali, kakor ga naša listina imenuje, „namestni poglavar“. Pod njegovo oblast so spadala štiri okrožja (kresije), namreč: ljubljansko okrožje, kateremu se je prištevalo vse Gorenjsko, potem novomeško, postojnsko in beljaško okrožje.

kalibrom 21 in 14. Avstrijska armada je obstajala iz Dalmatincev, Čehov, Romunov, Poljakov in jednega bataljona dunajskih deutschmeistrov. Tu je padel stotnik Dürr, ki se je prejšnji dan kot opazovalec na daljnogledu vzdržal proti 4000 strelom; brzojavno je prejel red železne krone.

Italijanski polk št. 38 se je stopil od 3000 mož na 800 mož. Od polka št. 125 so padli poleg polkovnika tudi vsi majorji, tako da sedaj poveljuje polku neki stotnik. Med padlimi je tudi brigadir generalni major Airenti. Vjetih je bilo malo Italijanov, samo dva častnika in 80 mož. Izgubili so pa Italijani štiri strojne puške. Vse bojišče je obsegalo komaj en štirinajški kilometer. Prijatelj in sovražnik sta mogla gledati grič pri Plaveh, kamor so padale kakor dež granate. Že več tednov je boj za to točko. Za Italijane pomeni ta boj prehod čez Sočo in prvo stopnjo po strmi gorski poti proti Kranjskemu. Za Avstrijce, ki imajo zadej na gorskih obronkih veliko močnejše postojanke pripravljene, je pomenila brambra te točke le neko vojaško trmo.

Med razklanim skalovjem puha v 20 m globoki in včasih le dva metra široki strugi čez pragove reka Soča, ki dela tu ovinke v podobi vprašaja, čigar južna točka so Plave, severna pa Tolmin. Ker so bili Italijani pri Tolminu premagani, so se vrgli na Plave. Dne 5. junija se je pričel topniški boj. Italijanska artiljerija je iskala avstrijske baterije, toda trudila se je zastonj, ni jih mogla zaslediti in ne zabraniti, da so Avstrijci poslali čete v ojačenje. Tretja italijanska divizija se je začela dne 8. junija, ko je prekorčila most čez reko, vpenjati kvišku na breg pri Plaveh. Romuni, Čehi, Poljaki, Ogri, Dalmatinci in Dunajčani so se kosali za to, da bi Lahe porinili po hribu navzdol, in so jim hoteli vzeti most. To se jim pač ni posrečilo, ker se je sovražnik zopet zbral doli pri mostu.

V jutru dne 11. junija so Italijani zopet poizkusili, da bi vzeli višine pri Plaveh. En avstrijski bataljon jim je pokazal pot nazaj. V noči 13. junija sta vnovič kobacali dve italijanski brigadi navzgor in avstrijske čete so imele celo noč do belega dne posla, da so očistile do Soče segajoči gozd Italijanov. 1000 Italijanov je tu obležalo mrtvih.

Ko so Italijani spoznali, da na ta način ne pridejo naprej, so še enkrat pričeli bombardirati višino. Bil je tako strašan ogenj, kakor oni, ko se je prodrla črta pri Gorlicah. S pogorja Kolovrata so namerili Italijani ogenj vseh svojih 200 topov na neki griček. Tisoče in tisoče granat vseh kalibrov je letelo tako gosto in naglo na nepokrito, kamnito višino, kakor bi streljali iz strojnih pušk. Kosi železa in kraških čeri so letali okoli in ubili mnogo hrabrih junakov. Niso se

pa udali pogumni bataljoni temu strahovitemu peklu. Bombardiranje je trajalo dne 15. junija od 4. ure zjutraj do 9. zvečer. V mraku je prišlo povelje, da naj nastopi pehota. Sovražnik je mislil, da so Dalmatinci že uničeni, a nastopili so svežo in postreljali italijanske rojne črte s skal v prepad. Trikrat so naskočili Pijemontezi, trikrat so padli.

Drugi dan je bil mir brez posebnega dogovora. Šele ko so Italijani prišli z neko baterijo na cesto, se je zbudil 30-5 cm Skodov možnar in je v par udarcih razdrobil italijanske topove in kola.

Sedaj je pa prišla najhujša ura. Italijani so dobili na vzhodnem bregu Soče ojačenja, da jih je bilo tri brigade in četrti brigada je stala v rezervi. Prišel je italijanski kralj in je svoje pijemonteške rojake navdušil s plamtečim govorom. Precej nato so se zagnali Lahi pogumno na našo višino. Črta za črto se je vpenjala in presledki so se zopet sklepali. Avstrijci so bili potisnjeni z višine 383 na grič Paljevo, kjer so jih podprle zadnje stoječe rezerve. Skupno z rezervami so naskočili proti izgubljeni višini. Ruvali so se proti veliki premoči na tesnem prostoru. Puške in topovi so molčali, pokali so le revolverji častnikov in vojaki so se obdelavali s kopiti in bajoneti. Veliko jih je vrglo orožje proč in so se obdelavali s kopiti in bajoneti, ter s pestmi in zobmi. Tu je bil italijanski brigadir Airenti težko ranjen. V tej najstrašnejši in najbolj krvavi bitki ob Soči se je pokazalo vse nakopičeno sovraštvo ljudstva proti ljudstvu in izbruhnili je vsa enajst mesecev nabrana togota proti verolomnemu sovražniku. Avstrijci so vrgli Italijane s hriba. Italijanska artiljerija, ki je bila prilezla podpret svoje borilce, se je zopet poskrila v skalnatih duplih.

Potem so bili odbiti vsi nadaljni italijanski poizkusi. Zadnji naskok Italijanov je bil v noči dne 20. junija. To noč je neki moravsko-češki bataljon odpodil sovražnika. Glavna moč Italijanov stoji na nezavzetnih postojankah Kolovrata. Na levem bregu Soče stoji 3—4 tisoč Italijanov v širini 1000 korakov in globini 300 korakov. Le ponoči si upajo prilezti na odprti breg, po dnevu se pa skrivajo med skalovjem, po votlinah in v gozdu pri Plaveh. Avstrijska artiljerija jim tam ne more blizu. Pa tudi Italijani ne morejo ničesar opraviti proti Avstrijcem na višini.

Od dne 21. junija iščejo in pokopavajo Italijani svoje mrtve, katerih je 3000 razstresenih med pečinami in po gozdovih, ki v junijski vročini okužujejo zrak.

Na vseh bojnih frontah so zadnje dni neprenehoma artiljerijski boji. Italijani so porabili silno veliko streliva, ko so bombardirali mostišče pri

Gorici. Italijansko sanitetno osebje prevaža, zlorabljač konvencije v Genfu, na svojih nosilnicah strojne puške.

Mornariški letalec je dne 27. t. m. pri Vili Vicentini obstreljeval neki navezani zrakoplov in ga prislil, da se je moral spustiti na tla. Dne 28. t. m. je isti vrget težko bombo v artiljerijski park v S. Canzianu pri Ogleju, in sicer z uničevalnim uspehom, težko je poškodoval z bombo tudi neki parnik pri izlivu Soče v morje, tako da se je potopil.

Romarske cerkve na Sveti Gori ni več, le nekaj razvalin še štrli proti nebu. Požar je razdejal cerkev in samostan

„Giornale d' Italia“ poroča, da Italijani v osvojenih krajih zapirajo duhovnike, ker so v 16. župniščih červinjanskega okraja našli orožje, dinamit, signalne aparate in razne instrumente za vojaške naprave. Nekaj duhovnikov, pravi list, se je hotelo ponoči splaziti preko italijanske črte, in ko so jih aretirali, so našli pri njih listine o vojaškem položaju Italijanov. — Znabiti je vse to izmišljeno, da so imeli kakšne aparate.

Italijanski socialni demokrati so med četami delali protivojaško propagando. Vlada je vsled tega razpustila neko socialno-demokratsko organizacijo in zaprla njen „Dom“.

Gabriele d' Annunzio je imenovan za nadporočnika in je dodeljen štabu vojvode Aosta.

Pri Selu pod Sv. Lucijo so Avstrijci prekorčili Sočo in ostrušili Italijane na severnem kolovratskem pogorju. Dne 12. junija so pa Lahi prodirali proti Selu in cerkvi Svete Marije nad Sv. Lucijo. Imeli so pa 200 mrtvih in 800 ranjenih. — V visokem tolminskem gorovju je bilo zadnje dni deževno in hladno vreme.

Komensko in doberdobsko planoto so Italijani te dni začeli obstreljevati tako silno, da so na neki mal kraj vrgli deset tisoč granat.

Nekdanja trdnjava Gradiška je že davno porušena. Tam na višinah za Tržičem in Gorico stoje pred sovražnikom prav dobro skriti težki avstrijski topovi, ki s svojimi krogli obvladujejo široko soško ravnino skoro do italijanske meje. Ravnina pri Gradiški pa dobro klubuje sovražnemu napadu, ter je močno podminirana. Naenkrat se je na več krajih odprla zemlja, zletele so v zrak razvaline, prst in kamenje in na stotine sovražnikov. Avstrijski vojaki so zažgali mine na poljih pri Tržiču, Gorici in Gradiški. Sledil je jok in stok. V divjem begu so se razpršili Italijani, več kot ena divizija pehote in trije konjeniški polki, in so popustili orožje, topove in ranjence.

Avstrija — Rusija.

Rusi so zažgali v Lvovu, predno so odšli, kolodvor in pošto, druga poslopja so pustili nedotaknjena. — Rusi se močno upirajo Linsingenovi armadi na Dnjestru. Ta armada je zasedla Mikolajev in Hodorov, najvažnejša prehoda južno od Lvova, in je hotela dalje iti proti vzhodu. Rusi pa z največjo trdovratnostjo branijo mesto Halič in so celo severozahodno pri Martinovu potisnili Linsingenove armade čez reko nazaj. Halič je važna postojanka za zvezo s Tarnopolom, odkoder Rusi pošiljajo čete in vojni material. Zato Rusi branijo tudi mesto Krasno, kjer se odcepi železnica Lvov—Brodi na Tarnopol, in delajo napade proti Mackensenovi armadi. Na teh črtah čez Brodi in Tarnopol imajo Rusi še prosti izhod, da morejo uiti.

Dne 27. junija so naše čete v vzhodni Galiciji nadaljevale preganjanje Rusov ter prišle do črte Klodzienko—Zadvorje. Prve čete so, prišedši od Žuravna, pa prekorčile v spodnjem teku reko Zvir. Južni Dnjestrov breg od Haliča navzdol je očiščen sovražnika. Po petdnevnih težkih bojih se je armadi pl. Linsingena posrečilo, da je na celi bojni črti izsilila prehod čez to reko. Linsingenova armada je od 23. junija do 28. junija vjela 6470 Rusov.

Čete armade nadvojvode Jožefa Ferdinanda so zavzele Plazov pri Naroju in so potem ponoči vdrle v odnotne sovražne postojanke.

Drugi dan so naše armade prodrle do reke Gnile Lipe in do reke Buga pri Kamionki-Strumilovi. Rusi so bili z velikimi izgubami vrženi nazaj na Kristinopol. Severno od Rave-Ruske so vdrle naše čete na rusko ozemlje in zasedle Tomašov. Rusi so zapustili postojanke ob sever-

Avstrijski cesar je bil že dne 3. marca 1815 naznanil deželni vladam, da je neapoljski kralj Murat pričel s sovražnostmi proti avstrijskim deželam. Dne 5. aprila 1815 je deželno poglavarstvo izdalo ukaz, da naj se v mesecu aprilu v vseh štirih okrožjih nujno izvrši novačenje vojakov. Precej drugi dan je izšla okrožnica od kapitelskega konzistorija v Ljubljani*) na dekanijske oz. župne urade, ki je poučila duhovščino, kako naj sodeluje pri novačenju. Dopis pravi, da je bilo okrožnim uradom naročeno, naj se pri novačenju ozirajo na razmere kmečkega stanu, in da naj se zato okrožne gosposke (v listini imenovane „kantoni“) posvetujejo z župani, kako bi se novačenje izvedlo uspešno brez posebne sile; pohvalijo naj se namreč tisti, ki pogumno in voljno stopijo v vojaški stan. Duhovščina naj pač ukaz o novačenju s prižnice razglaša in primerno pojasni, sicer pa ne toliko v cerkvenih govorih, marveč v zasebnem občevanju z ljudmi naj potrebo vojaškega stanu na vso moč priporoča, kajti kmet in meščan bodeta uživala osebno varnost in mir le tedaj, če bodo za vojsko sposobne osebe storile svojo dolžnost.

Mladenci in možje so vendar, kakor je bila takrat navada, v večjem številu pred novačenjem pobegnili in se poskrili. Izšlo je tedaj 20. junija 1815 preteče „oznanilo zavoljo tistih, ki se soldaškemu stanu skrivajo“. Duhovščina je bila

*) Škofa tačas v Ljubljani ni bilo; škofijski sedež je bil izprazen od 17. marca 1814., ko je umrl Anton Kavčič, do 25. junija 1815., ko je bil imenovan za škofa dvorni svetnik dr. Avgustin Graber, prošt v Artakeru na Nižavstrijskem.

pa od okrožnih uradov opozorjena, da naj vse stori, kar more, in moškimi toplo priporoča pokorščino in izpolnjevanje dolžnosti do države, ker je domovina v nevarnosti. Vkljub temu je toliko rekrutov pobegnilo, da je kranjski dekan dne 10. julija 1815 pisal duhovščini o tem, kako počasi se vsled bega mladeničev v vseh peterih kantoni kranjskega dekanata vrši rekrutiranje, in da naj se ljudstvo nujno opozori na veliko nevarnost, katera preti vsled te nepokorščine do svetne gosposke. Okrožnemu uradu je pa dekan sporočil, da ukazi beguncem s kaznimi le žugajo, malo kazni se pa nad nepokorneži izvaja, in tako dobri in vestni mladeniči gredo na bojišča, malomarneži se pa oznanilom in pretnjam duhovnov posmehujejo in se po kotih nadalje skrivajo. Dne 15. julija je okrožni urad odgovoril dekanu, da bodo vsled došlega najvišjega ukaza vojaški begunci kmalu občutili zažugano kazen, da naj pa vendar duhovščina kot najboljša učiteljica ljudstva ne neha z lepo opominjati na izpolnjevanje dolžnosti. Isto je dne 20. julija priporočil duhovščini s posebnim pismom tudi škofijski generalni vikar J. Gollmayer.

Aparat za novačenje deluje dandanes pač mnogo bolj točno, kakor se je to godilo pred 100 leti. Napredek je velik, pa ima tudi nekaj sence. Nekdaj je vlada puščala ljudstvu tudi v vojnem času precej svobode in prostora za dejanja iz verskih in domoljubnih nagibov. Sedaj pa vse vlade pri vpoklicanju pritiskajo na knofe in stroji se vrté.

(Dalje prih.)

nem Tanevu in severnem bregu reke Sana, ter so se umaknili v severovzhodni smeri.

Dne 28. junija je Linsingenova armada prišla čez Gnilo Lipo, na severu se je pa dosegla črta Premišlani—Kamionka. Severno od Kamionke Rusi niso čakali našega napada, marveč so se umaknili čez reko Bug. Pri Mosti Velike in zahodno od Tomaševa so se Rusi postavili v obrambo, pa so bili vrženi nazaj.

Nemčija — Rusija.

Ker naši in Nemci rabijo sedaj večino svojih čet v Galiciji, boji v Poljski precej počivajo. Severno od Prašniša so pač Rusi napadli nemške, dne 25. junija zavzete postojanke pri Oglendi, pa so morali odnehati z velikimi izgubami. V okolici Bobrovke so Nemci napravili protinapad in vjeli 1600 Rusov med njimi 45 častnikov ter dobili dve strojni puški.

Na Poljskem se umikajo Rusi počasi od črte Zavihost—Ozarov—Sieno. Najbrže nameravajo novo obrambno črto napraviti za Vislo ob Spodnjem Sanu in Taněvu. Zato tudi trdovratno branijo postojanke zapadno in severno od Rava-Ruske.

Avstrija — Srbija.

Naše čete so dne 25. junija napadle Srbe na otoku pri Skeli. Ubili so naši 40 Srbov, 60 jih ranili in 40 vjeli.

Črnogorci v Albaniji.

Dne 26. junija je general Vukotić na čelu črnogorske vojske vkorakal v Skader. Dva dni pozneje so Črnogorci zasedli Sv. Ivan Meduanski, kjer so prebivalstvo razorožili. Potem so Črnogorci odkorakali proti Lješju.

Rusija.

Ruski ministrski predsednik in zunanji minister bodeta nastopila sredi julija dopust. — Več ruskih generalov je moralo vsled neuspehov v Galiciji odstopiti. Naslednik vojnega ministra Suhomlinova, ki je odstopil, bo general infanterije Polivanov. — V petrogradskih državnih tovarnah streliva je začelo stavkati 30.000 delavcev.

V Moskvi znaša škoda, katero so povzročili nemiri proti Nemcem, okoli 40 milijonov rubljev. Sicer jih je pa bilo med poškodovanci tudi nekaj z čisto ruskimi imeni.

Romunija.

Policijski prefekt je izdal razglas, s katerim je prepovedano vsako zbiranje na cestah. — Proti Rusiji je Romunija zaprla svojo mejo. — Znani italijanski kričar d'Annunzio namerava iti v Romunijo hujskat za vojno, pa ga romunsko časopisje nič kaj prijazno ne pozdravlja.

Grčija.

Vojni minister je vpoklical pod orožje letnika 1911 in 1912. Obdržali so pod orožjem tudi letnik 1913. Angleško vojaško poslaništvo, ki je bilo več let na Grškem, bo ta mesec zapustilo deželo, ker poteče pogodba.

Venizelos je izjavil, da ne ustanovi nove vlade, ker je izprevidel, da Grška ne sme opustiti svoje nevtralnosti. Z druge strani se pa poroča, da se utegne Grška spopasti z Bolgarijo.

Bolgarija.

Nemški cesar je bolgarskemu poslaniku generalu Markovu podelil visoko odlikovanje, namreč briljante k redu Rdečega orla I. razreda. — Še vedno se Bolgarija pogaja o pogojih entente. Neljubo ji je pa, da je grško in srbsko časopisje glede makedonskega ozemlja še nespravljivo. — Zaradi znanega napada z bombo v Sofiji je bila sodna razprava. Dognalo se je, da je bil napadalec neki Anastazov, in da je pripravljaj napad tudi na kralja Ferdinanda, na člane sobranja in tudi na druge osebe, ker bi bil rad postal mestni prefekt. Dvema osebama, ki sta vrgli bombi v kazino, je dal 10.000 frankov.

Vojna v Mehiki.

Ustavne Caranzove armade se ljuto bojujejo blizu mesta Mehike z vstaši. Caranza ima v oblasti večino dežele.

Japonska.

Nekateri japonski listi priporočajo, da naj Japonska sklene pogodbo z Rusijo, da bo mogla

krotiti Kitajsko. Evropske vojne se Japonska ne bo udeležila.

POLITIČNI PREGLED.

Hrvaška. V hrvatskem saboru se je v tretjem branju sprejel zakonski načrt o podaljšanju nagodb z Ogrsko na jedno leto. Pred razpravo o proračunskem provizoriju je poslanec Akačić podal izjavo, da Starčevićeva stranka z ozirom na veliko evropsko vojno ne smatra primerno, da bi se v omejenem obsegu obravnavala politična in državno-pravna vprašanja o razmerju Hrvaške z Ogrsko in drugimi deželami in da se zato stranka ne bo udeleževala razprave. Kmečka stranka in Frankova stranka sta po svojih zastopnikih izjavili, da bodeta glasovali proti idemniteti. Drugi dan se je pa Starčevićanec Štefan Zagorac premislil in rekel, da kljub izjavi hoče govoriti, ker je mnenja, da hrvaško ljudstvo pri tako važni priliki mora priti do besede, kakor je tudi na Ogrskem prišla do besede opozicija.

Omenil je dr. Šušteršiča, ki je v Opatiji rekel: „Slovenci hočemo s Hrvati živeti in umreti“. Pretekli petek in soboto je bilo zasedanje sabora precej burno. Hrvaško srbska koalacija je predlagala, da naj se poslanec Radić izključi iz sabora za 30 sej, kar je obveljalo.

Zveza Avstrije in Nemčije. Na Dunaju je bilo posvetovanje o bodočih trgovskih odnosih z Nemčijo. Navzoči člani „Gospodarskih zvez“ so soglasno sklenili, da se morata obe državi zblížati in da naj se sklene gospodarska zvezna pogodba, s katero se državi zavežeta, da bodeta vodili skupno gospodarsko politiko nasproti drugim državam.

Posvetovanja na Dunaju. Na Dunaju je imel posvetovanje ministrski svet več ur. Nadalje sta se tam posvetovala naš in ogrski ministrski predsednik in v avdijenci je cesar sprejel ministrskega predsednika grofa Stürgkha.

Nemški diplomati na Dunaju. Državni kancler Bethman-Hollweg in državni tajnik Jagow sta obiskala, ko sta prišla iz nemškega glavnega stana, zunanjega ministra barona pl. Buriana. Državnega kanclerja je sprejel cesar. Važna posvetovanja so tudi v Budimpešti.

Italijanski znaki. V Trstu je namestništvo strogo prepovedalo nositi italijanske znake, ki bi mogli žaliti čustva zvestih državljanov.

V Libiji so imeli Italijani trde boje z vstaši in so se morali umakniti iz notranje Libije na obrežje. Imeli so 1600 mrtvih in okoli 3000 ranjencev. Italijani bodo morali tudi v Libijo poslati več vojaštva.

Premog v Italiji. V veliki stiski bi bila Italija, ker ji na železnicah in na ladjah zelo primanjkuje premoga, ko bi jo Nemčija nehala z njim zakladati.

Kuga. Na Ruskem v astrahanski guberniji je 25 ljudi umrlo za pravo azijsko kugo.

NOVIČAR.

Zahvalna božja služba povodom osvojitve Lvova je bila te dni po župnih cerkvah na Gorenjskem. V Kranju se je božje službe poleg uradništva in občinskega zastopa v obilnem številu udeležilo tu bivajoče vojaštvo. Pridigo so poslušali in deloma razumeli vojaki, pripadajoči šestim slovanskim narodom. Občudovali so vojaki krasno cerkevno petje.

Vojno posojilo. Poštno-hranilnični urad naznanja, da se je dosedaj vojnega posojila podpisalo nad 2400 milijonov kron. Uspeh je tedaj prav ugoden. Rok za podpisovanje se namerava podaljšati do 5. julija.

V Loški dekaniji se vrši birmovanje od 27. junija do 14. julija, kakor je bilo naznanjeno.

Konrad pl. Hütendorff, načelnik generalnega štaba, je bil imenovan za generalnega polkovnika.

Odlikovanje. Poveljnik II. armade general Böhm-Ermolli je dobil povodom zavzetja Lvova od cesarja vojaški zaslužni križ I. vrste z vojno dekoracijo.

Obletnica. Zadnji ponedeljek je minulo jedno leto, odkar sta prestolonaslednik in njegova soproga Zofija umrli strašne smrti v Sarajevu. Slovenski narod se bode vedno hvaležno spominal, da sta mu blaga pokojnika želela dobro.

Kako se obnašajo Italijani do Slovencev. Italijani so prišli v Brda in so najeli beneške Slovence, da so kričali za našimi v slovenskem jeziku: „Ne bojte se, ne bežite, vam damo belega kruha!“ In res so dali nekaj belega kruha, potem so pa v vasi poklicali župana, občinskega tajnika, učitelja, duhovnika in še nekatere boljše može in so jih zaprli v grad barona Tacco. Italijani porabljajo tedaj beneške Slovence za tolmače in, če kdo naših noče odgovoriti, mu prete z revolverji. Italijanski kolesarji se iz naših ljudi na razne načine norčujejo.

Pritožbe kmečkega stanu. Poslanec Hagenhofer piše v „Grazer Volksblattu“ z ozirom na ukaz, ki grozi z ostrimi kaznimi, ako bi kdo zvišal cene živilom, in pravi: Nič ni čudnega, če imajo živila dandanes visoko ceno, ker je kupna moč denarja silno padla. Kmeta vse, kar potrebuje v hlevu in pri hiši, silno drago stane, bodisi posli, ki napravljajo klajo, poljski delavci, katere mora najemati, in razni rokodelci, ki popravljajo vozove, in drugo. — Naj še mi dodamo par slučajev iz kranjske okolice: Motor, ki goni mlatilni stroj, je bil potreben poprave. Poslal se je stroj k popravi v Ljubljano. Prišel je pa te dni račun za stroj, glaseč se na 900 kron. V normalnih časih bi taka poprava ne mogla stati 200 kron. Kdaj bo stroj zaslužil teh 900 kron? — Dimnikar je prišel dimnike omest. V prej kakor dveh urah je bil gotov. Podal je račun 6 kron 60 vin!

Iz gimnazijskih poročil. V zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano se je zaključilo šolsko leto dne 26. junija. V začetku šolskega leta se je vpisalo 336 učencev, med šolskim letom jih je bilo v vojaške vpoklicanih 74, ki služijo deloma kot jednoletni prostovoljci, deloma kot črnovojniki, in koncem šolskega leta je ostalo še 261 učencev. Po narodnosti so bili vsi Slovenci. Odlično sposobnih je bilo 66. Učnih moči v zavodu je bilo pa 18. — Na gimnaziji v Kranju je bilo 268 učencev in 24 učenek ter dva eksternista. Z odliko jih je izdelalo 53 učencev in 3 učenke.

Padel je na severnem bojišču abiturijent Janko Triller iz Škofje Loke.

Letošnji novomašniki ljubljanske škofije: Jožef Gabrovšek iz Št. Jošta pri Vrhniki, Franc Jaklič od Sv. Gregorja, Janez Jalen z Breznice, Franc Jezerc iz Selca, Andrej Kajdič z Bleda, Ludovik Lederhas iz Ljubljane, Anton Oman iz Škofje Loke, Janez Pucelj iz Ribnice, Anton Selan iz Sostrega, Janez Sušnik iz Škofje Loke, Jakob Štrekelj iz Škofje Loke, Viktor Turk iz Toplice, Franc Učakar iz Spitališča, Henrik Wittina iz Koprivnika na Kočevskem; iz III. leta: Franc Frakelj iz Dražgoš, Janez Francič iz Šent Jerneja, Janez Kramarič iz Radovice, Jožef Kres iz Škofje Loke, Alojzij Lesar iz Sodražice, Janez Mevzelj iz Škocijana pri Mokronogu, Alojzij Tomé iz Ljubljane, Franc Verč iz Dobrnič, Janez Zupančič iz Lipoglava.

Iz ruskega vjetništva sta se oglasila: Franc Šetina iz Trboja, Franc Čarškar iz Gornje Šiške.

Pisma na vojne vjetnike. Pisma na vjetnike v Rusijo in Srbijo se lahko odpošiljajo poštne prosto. Pod zgornjim naslovom naj se napiše: Prisonier de guerre. Vjetniki iz Rusije priporočajo, da naj se jim pošiljajo samo dopisnice, ne pisma, in sicer potem „Rdečega križa“ (Hilfs und Auskunftstelle des „Roten Kreuzes“, Wien I. Landskrongasse 1.). Pravijo, da naj se napravi natančen naslov na vjetnika in zapiše s cirilico.

Potres. V Kaliforniji je bil hud potres napravil veliko škode. Mnogo ljudi je mrtvih.

Koruza. Poleg krompirja je v sedanjem vojnem času posebno prišla v veljavo koruza kot ljudska hrana. Kranjci smo že prej dobro poznali koruzne žgance, za kruh se pa koruza ni rabila. Sedaj se pa beli moki primešava koruzna moka in celo gospoda priznava, da je na pol koruzni kruh dober, tečen in zdrav. V Parizu je neki restavrant, v katerem se dela propagando za koruzo. Brez števila raznih jedij iz koruzne moke se tu kuha in daje ljudem brezplačno, da bi se ljudem koruza priljubila. Koruzna stebila v Ameriki stiskajo in dobivajo sok za sirup in sladkor. Izdane so posebne knjige, ki poučujejo o porabi koruze za kuho, peko in druge reči. Koruzno listje se rabi za pletenine in za razne ovejce.

Proti zlorabi alkohola. Ukaz c. kr. deželnega predsednika za Kranjsko z dne 23. junija

1915. l., št. 14.888, s katerim se vsled povelja Najvišjega poveljnika jugozapadne fronte (ces. ukaz z dne 23. maja 1915. l., drž. zak. št. 133/res. št. 1975 z dne 18. junija 1915. l. v namen omejitve zlorabe alkohola na podlagi § 54, odstavek 2 obrtnega reda policijsko urejuje izvrševanje gostilničarskega in krčmarskega obrta: § 1. Točenje in prodaja na drobno žganih opojnih pijač je ob nedeljah in praznikih ter ob tržnih dnevih tekom celega dneva, ob drugih dnevih pa od 4. ure popoldne naprej prepovedana. Žganjetolci morajo biti med tem časom zaprti; § 2. Tudi v drugem času, kakor je omenjen v § 1, je prepovedano točenje in prodaja na drobno žganih opojnih pijač pripadnikom oborožene sile, vsem drugim osebam, ki se uporabljajo za vojaške službe, osebam, ki se podvračajo naborni ali prebiralni dolžnosti, mladostnim osebam v starosti pod 18. letom, pijance iz navade in osebam, ki so duševno manj vredne ali nasilne; § 3. Dalekosežnejša policijska ureditev je po krajevni potrebi prepuščena obrtnim oblastvom; § 4. Ta ukaz se ne uporablja na oddajo žganih opojnih pijač v zdravilne namene na podlagi zdravniškega predpisa; § 5. Ta ukaz je nabiti v obrtnih prostorih, ki so dovoljeni za točenje in prodajo na drobno žganih opojnih pijač, tako, da vzbuja pozornost gostov; § 6. Na prestopke tega ukaza se uporabljajo kazenska določila obrtnega reda; § 7. Ta ukaz dobi moč tisti dan, ko se razglasi. — C. kr. deželni predsednik: Baron Schwarz l. r.

Razglas. Dne 18. avgusta 1915 kot na Najvišji rojstni dan Njega Veličanstva cesarja Franca Jožeta I. se bodo razdelile obresti „ubožne in invalidske ustanove razpuščenega kranjskega vojaškega veteranskega društva“. Pravico do njih imajo potem razglasu za l. 1915: 1. ubogi člani razpuščenega kranjskega veteranskega društva v Ljubljani, odn. njih vdove; 2. če sploh ni takih prosilcev, pred sovražnikom invalidni postali, v kako kranjsko občino pristojni vojaki. Prošnjam za obdaritev iz te ustanove je priložiti rojstni (krstni) list, od pristojnega župnega odn. občinskega urada napravljeno navrstveno in ubožno spričevalo, iz kojega zadnjega se dajo pridobitne imovinske in rodbinske razmere natanko posneti, kakor domovinski list, nadalje tudi dokazilo, da je bil prosilec, odn. soproga prosilke član razpuščenega kranjskega vojaškega veteranskega društva v Ljubljani, ali da je postal pred sovražnikom invalid, oziroma za službo nesposoben. Koleka proste prošnje je vložiti potom županstva bivališča do 10. julija 1915. Prepozne ali ne na predloženi način vložene kakor pomanjkljivo opremljene prošnje se ne vpoštevajo. C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju, dne 24. junija 1915.

Razglas. Nakupovanje prašičev potovaje od hiše do hiše je zopet dovoljeno. Glede vseh ostalih živinskih vrst pa ostane še vedno prepoved, kakor je bilo s tuk. razglasom z dne 20. marca 1915 št. 6661 objavljeno. — C. kr. okr. glavarstvo v Kranju, dne 28. junija 1915.

Obnovite naročnino za »Gorenjca«! Kdor ne bo v kratkem plačal, se mu bo pošiljanje lista ustavilo.

NOVEJŠE VESTI.

Dunaj, 30. junija. Turški poslanik v Rimu je zahteval svoje potne listine in zapustil Rim.

Dunaj, 30. junija. Po večdnevem miru so Italijani zopet začeli živahno streljati na fronti ob Soči. Dne 28. junija zvečer so naše čete odbile italijanski napad pri Plaveh. V odseku Zagraj—Tržič so po manjših brezuspešnih napadih v pretekli noči Italijani napravili splošen napad, ki je bil pa tudi povsod odbit. Ravnotako brezuspešni so ostali danes zjutraj ponovni napadi pri krajih Selo in Tržič. Topniški boji na vsej italijanski fronti trajajo dalje in so posebno ob Soči jako silni.

Dunaj, 1. julija. Na Krnu je prav mrzlo zimsko vreme: megla, dež, sneg, vihar.

Rim, 1. julija. Loža strahovito hujska proti papežu, češ da je papež podkupljen hlapec luteranskega nemškega cesarja. V kute oblečeni framasoni hodijo okoli in nagovarjajo ljudi k odpadu od papeža in Cerkve ter razširjajo papežu sovražne brošure.

Dunaj, 1. julija. Naši in Nemci prodirajo na Ruskem proti Lublinu in so zasedli Komarov in Zamošč. — V Prevorsku v Galiciji je neki ruski letalec vrzel bombo na vlak. Dva vozova s strelivom sta se razletela.

Dunaj, 30. junija. Srbi so napravili napad na naše čete pri Šabcu, naši so zato včeraj z dobrim vspehom bombardirali belgrajsko ladjedelnico in taborišče čet pri Orašču blizu Obrenovca.

Rim, 1. julija. Črnogorci so s tisoč vojaki zasedli Skader. Brez boja so vzeli tudi sv. Ivan Meduanski in Lješ. Albansko prebivalstvo je proglasilo Nikito za kralja. Nikita je izjavil, da Črna Gora nikakor ne bo zapustila Albanije. V Petrograd so Črnogorci poslali poslanstvo in ondi predložili želje Črnogorcev glede Albanije. Tirano v Albaniji so Srbi odstopili Essad-paši. Italija pa ne priznava Srbom in Črnogorcem pravice, da bi zasedli kaj krajev v Albaniji, češ da so to njeni življenjski interesi, ker hoče sama imeti vso Albanijo.

Carigrad, 1. julija. Pri Seddil Bahru je bila huda bitka. Izgube sovražnikov so velike.

Pismo z bojišča.

(Napisal vojni kurat J. Hafner.)

* * *, 22. junija 1915.

Bežeči Rus se je v okopih ustavil za Dnjestrom. Utrujeni od teden dni trajajočega neprenehane zasledovanja so naši možje in fantje — Kranjci, Korošci in Bošnjaki pred vsemi — imeli že veliko potrebo po oddihu, ko jim ukaže povelje, vreči sovražnika še bolj nazaj. Pričelo se je grozno, prav mesarsko klanje, ki traja že štiri dni in neče prenehati. Kar sem v teh dneh doživel, videl in čutil, to hočem priprosto in brez olepšave nekoliko popisati.

V nočni tihoti in temi se je pomaknil naš polk čez hribovje, ki spremlja Dnjester, v dolino k vodi, kjer smo se vlegli proti enajsti uri k počitku. Toda že ob pol dveh zjutraj nas postavi nenadno povelje na nogo. Gremo oprežno čez novonarejeni most, vzpnejo se na nasprotni breg, ki ga reka na treh straneh obkroža, in se bližamo sovražniku, ki nas že pričakuje v okopih, pri katerih je prejšnji dan zadal velike izgube Janezom. Ob cesti med drevjem obstanemo; del polka gre v boj, drugi del pa se vleže ob cesti kot rezerva v travo. Toda komaj se dobro raztegnemo po tleh, že pričue pikati (ck, ck, ck) okoli nas ruske kroglice in v par minutah se čutijo trije precej dobro zadete, na druge pa padajo odbite vejice z drevja.

Med tem vpostavimo z zdravniki nekoliko zadaj polkovo obvezovališče in začnemo svoje delo. Noč in dan nam donašajo pomoči potrebne ranjence na nosilih. Grozne slike! Iz teme stopajo v rob gozdiča, kjer taborimo, k medli lučici upehani nosilci in pokladajo pred nas ranjene tovariše. Mnogi takorekoč plavajo v svoji krvi, ki se zbira iz ran na platno nosilnice kakor voda v luži pod mokro skalo. In dvigajo se pred nami molče naši ljudje, podobni bičanemu Kristu. Različno je njihovo zadržanje. Mnogi delajo miren, vsakdanji obraz in pripovedujejo o položaju na bojišču. Nekateri se jokajo potihem in tožijo o bolečinah in o posledicah ran. Posamezni gledajo nemo, z ugašajočimi očmi vprašalca po njihovem počutenju, so pa tudi, ki razkladajo edino željo, da bi njihova kri ne bila zastoj prelita in bi bil sovražnik končno premagan. Čast mi je, ker morem poročati, da so Janezi, katerih mnogo pride k nam, ker naše obvezovališče lažje najdejo, ponajveč med poslednjimi junaki. „Dobro sem jo dobil, pa da bi le mi zmagali, še mar mi ni rana“, mi je pripovedal postaren Moravčan. In Amerikanec iz Dolenjske z brado je dejal: „Samo zato bi rad še enkrat imel zdravo nogo, da bi mogel nazaj poditi Ruse.“ — Čudno, neverjetno je. Poredkoma padajo

med nas kroglice iz pušk, tako, da se tuintam kdo prekucne in zakrvavi, čez nas žvižgajo težke granate na most, na levo in desno, v bližini 20—50 korakov pa pokajo šrapneli na polje in na cesto, iskajoč naše topove. Med nami vse na okrog po grmovju leže težko ranjeni in vzdihajo, ob robu gozda leže mrtvi, zaviti v šotorne plahte, čakajoč pokopa. Mi pa se pogovarjamo, semintja hodimo, jemo, spimo pišemo in sploh živimo kakor doma pri vsakdanjem delu, četudi se zavedamo, da niti trenotek nihče izmed nas ni varen svojega življenja. In nad nami po vejah skačejo in ob gromu topov in pikanju pušk veselo prepevajo ptički kakor takrat, ko so todi brenčali samo roji galiških muh in se pasli koštruni. Res, v grozno nasprotje je postavila vojna človeka z božjo naravo, ki diha mir in oznanja srečo veselja in bratske vzajemnosti. Daj Bog, kateri edini to zamore, da se tudi zakrknjena in podivjana človeška srca omehčajo in se v pravi krščanski ljubezni ter blagonosnem miru zopet zbližajo!

Pozor, članice Marijinih družb!

Izšel je v naši tiskarni Bleiweisov družbeni molitvenik: „Hči Brezmadežne“, ki obsega okrog 450 strani. Oblika je ista kakor pri „Tolažba dušam v vica“. V prvem delu je ponatisnjen stanovski pouk, katerega so v prvi izdaji Slovenke z velikim navdušenjem sprejele. V drugem, novem delu je bogat marijanski molitvenik, ki nudi poleg drugih posebno veliko obhajilnih molitev in vse za družbe potrebne molitve. Pesmi je nad 30. Velja pa molitvenik rdečeobezan 3 K. Naroča se lahko takoj pri „Tiskovnem društvu“ v Kranju.

Mrva bo na prodaj

ob 4. uri popoldne v nedeljo dne 4. julija na dekanijem travniku v Želinu v Vojvodinem borštu.

Suho, solčno stanovanje

sestoječe iz treh sob, dveh sobic, kuhinje, predsobe, hodnika i. t. d., se odda mirni stranki. Več pri upravnistvu lista.

Bila je vzeta psica s štirimi mladimi psički.

g. K. Windischerju. — Prosi se, da se mu vse vzeto takoj vrne, ker se bo sicer z dotičnim, ki jih ima, sodnijsko postopalo.

Umetni zobje!

Ne da bi se izruvale zobne korenine, se ustavljajo **amerikanski umetni zobje**

posamezno ali celo zobovje, kakor se tudi

plombirajo zobje

vsak dan od 8. ure dopoldne do 6. ure zvečer v konc. zobotehničnem ateljeju

O. Seydl, Ljubljana.

Stritarjeva ulica št. 7.

Čisto novo in moderno

blago za ženske in moške obleke radi prevelikega nakupa in velike zaloge prodajam

po lastni ceni

IVAN SAVNIK
Kranj, pri Besenčanu.